

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

**ΑΠΟΦΑΣΗ
90/2025**

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου, συνήλθε στον συνήθη γι' αυτό τόπο την 4.3.2025 και ώρα 11:00, προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, πρόεδρο, Ιωάννη Πολίτη, αντιπρόεδρο, και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Δημήτριο Σταυρόπουλο (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Ευτύχιο Παλλήκαρη, Πέτρο Τριανταφυλλίδη, Γεώργιο Βλαβιανό και Ιωάννη Μιχελάκη. Απόν το μέλος Σπυρίδων Χρυσοφώτης, ο οποίος είχε κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν η ενδεχόμενη παραβίαση της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας από τον ραδιοφωνικό σταθμό με τον διακριτικό τίτλο «METROPOLIS 95,5» Νομού Θεσσαλονίκης, ιδιοκτησίας της εταιρείας με την επωνυμία «METROMEDIA ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ», αναφορικά με διατάξεις περί προσβολής μνήμης νεκρού, κατά τη μετάδοση της εκπομπής «Επί παντός επιστητού», η οποία μεταδόθηκε την 6.10.2019 μεταξύ των ωρών 12:00 και 13:00. Η υπόθεση εξετάζεται ύστερα από την με αριθμό πρωτοκόλλου 4840/22.10.2019 καταγγελία.

Για τον έλεγχο σχηματίστηκε φάκελος με αριθμό 219/19.5.2020, ο οποίος ανατέθηκε στη διοικητική υπάλληλο Μαρία Κοντογιάννη και στον ειδικό επιστήμονα-νομικό Αντώνιο Κεχρή. Στις 8.11.2024, ο νομικός έλεγχος της υπόθεσης ανατέθηκε στον ειδικό επιστήμονα-νομικό Γεώργιο Αναγνωσταρά, λόγω της παραίτησης και αποχώρησης από το ΕΣΡ του αρχικώς ορισθέντος νομικού εισηγητή. Η Διοικητική Υπάλληλος υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 608/ΕΣ/13.7.2020 έκθεση καταγραφής των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης. Ο Ειδικός Επιστήμονας υπέβαλε την με αριθμό πρωτοκόλλου 218/ΕΣ/5.2.2025 νομική του εισήγηση.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, για λογαριασμό της λειτουργούσης τον σταθμό ως άνω εταιρείας, παρέστη ο πληρεξούσιος δικηγόρος της Σταύρος Μαλαμής (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»). Ερωτηθείς από την Πρόεδρο, ο Δικηγόρος απάντησε ότι γνωρίζει το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβε δε τον λόγο και ανέπτυξε τους ισχυρισμούς του. Ζήτησε στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να του παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση υπομνήματος έως τις 20.3.2024, ώρα 14:00, και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Η εγκαλουμένη εταιρεία κατέθεσε στη Γραμματεία του ΕΣΡ το με αριθμό πρωτοκόλλου 1213/11.3.2025 υπόμνημα.

Την 26.5.2025 και ώρα 11:00 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, πρόεδρο, και τα μέλη: Σωκράτη Τσιγλιά (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Δημήτριο Σταυρόπουλο, Ευτύχιο Παλλήκαρη, Σπυρίδωνα Χρυσοφώτη, Γεώργιο Βλαβιανό (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr») και Ιωάννη Μιχελάκη. Απόντες ο αντιπρόεδρος Ιωάννης Πολίτης και το μέλος Πέτρος Τριανταφυλλίδης, οι οποίοι είχαν κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Η Πρόεδρος ενημέρωσε αναλυτικά για την υπόθεση το μέλος Σπυρίδωνα Χρυσοφώτη, ο οποίος δεν μετείχε στη συνεδρίαση της 4.3.2025 κατά την οποία έλαβε χώρα η ακρόαση της ιδιοκτήτριας εταιρείας του ραδιοφωνικού σταθμού, αναγιγνώσκοντας την με αριθμό πρωτοκόλλου 4840/22.10.2019 καταγγελία, την με αριθμό πρωτοκόλλου 608/ΕΣ/13.7.2020 έκθεση καταγραφής των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης που συνέταξε η διοικητική υπάλληλος Μαρία Κοντογιάννη, την με αριθμό πρωτοκόλλου 218/ΕΣ/5.2.2025 εισήγηση του ειδικού επιστήμονα-νομικού Γεώργιου Αναγνωσταρά, το με αριθμό πρωτοκόλλου 1213/11.3.2025 υποβληθέν υπόμνημα της εγκαλουμένης εταιρείας, το πρακτικό της συζήτησης στην Ολομέλεια και το σύνολο των λοιπών εγγράφων του φακέλου. Παρέστη επίσης και ο ανωτέρω νομικός εισηγητής, ο οποίος ανέπτυξε το ζήτημα προφορικά και στη συνέχεια αποχώρησε. Το μέλος Σπυρίδων Χρυσοφώτης δήλωσε ότι ενημερώθηκε πλήρως ως προς τα ουσιώδη σημεία της συζητήσεως, κατά την οποία έλαβε χώρα η ακρόαση της ιδιοκτήτριας εταιρείας του ραδιοφωνικού σταθμού, και η δήλωσή του αυτή καταχωρίστηκε στα πρακτικά. Η Ολομέλεια, αφού

παρακολούθησε την επίμαχη ροή προγράμματος και μελέτησε το σύνολο των στοιχείων του φακέλου:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. Νομικό Μέρος

1. Το ΕΣΡ είναι η αρμόδια κατά το Σύνταγμα Αρχή (άρθρο 15 παρ. 2) για την άσκηση του άμεσου ελέγχου του κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεοράσεως και την ενδεχόμενη επιβολή, σε περίπτωση παραβάσεων, των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων.

2. Περαιτέρω, ο σεβασμός και η προστασία της αξίας του ανθρώπου αποτελούν πρωταρχική κρατική υποχρέωση (άρθρο 2 παρ. 1 Συντάγματος). Ως θεμελιώδης κανόνας της συνταγματικής εννόμου τάξεως, η προστασία αυτή έχει απόλυτο και επιτακτικό χαρακτήρα και είναι μη δεκτική οποιασδήποτε εξαίρεσης (όπως ενδεικτικώς, ΣτΕ 4157/2015 και ΣτΕ 4992/2014). Η υποχρέωση αυτή διαλαμβάνεται επίσης και στην ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία όσον αφορά τις ενημερωτικές εκπομπές. Ειδικότερα, το άρθρο 9 παρ. 2 του ΠΔ 77/03 ορίζει τα εξής: *«Τα πρόσωπα που συμμετέχουν ή αναφέρονται στις εκπομπές πρέπει να απολαμβάνουν δίκαιης, ορθής και αξιοπρεπούς συμπεριφοράς. Ειδικότερα δεν επιτρέπεται η προσβολή της προσωπικότητας, της τιμής και της αξιοπρέπειάς τους. Πρέπει επίσης να γίνονται σεβαστά η ιδιωτική και οικογενειακή τους ζωή, η επαγγελματική τους δραστηριότητα και το δικαίωμα έκφρασής τους. Η άσκηση κριτικής δεν είναι ασυμβίβαστη με το σεβασμό των δικαιωμάτων των εμφανιζομένων ή αναφερομένων προσώπων»*. Επίσης, το άρθρο 7 παρ. 2 του ΠΔ 109/2010 (που ίσχυε κατά τον χρόνο μετάδοσης του ελεγχόμενου προγράμματος) όριζε τα εξής: *«Τα κάθε είδους προγράμματα, συμπεριλαμβανομένων και των οπτικοακουστικών εμπορικών ανακοινώσεων, που μεταδίδονται από δημόσιους ή ιδιωτικούς τηλεοπτικούς οργανισμούς, οφείλουν να σέβονται την προσωπικότητα, την τιμή, την υπόληψη, τον ιδιωτικό και οικογενειακό βίο, την επαγγελματική, κοινωνική, επιστημονική, καλλιτεχνική, πολιτική ή άλλη νόμιμη δραστηριότητα κάθε προσώπου, του οποίου η εικόνα εμφανίζεται στην οθόνη ή αναφέρεται το όνομα ή στοιχεία επαρκή για τον προσδιορισμό του»*. Η ως άνω υποχρέωση υφίσταται και όσον αφορά πρόσωπα τα οποία έχουν αποβιώσει, στο

πλαίσιο της προστασίας της μνήμης νεκρού (ΣτΕ 346/2024, ΣτΕ 1227/2020, ΣτΕ 1246/2015, ΣτΕ 1247/2015, ΣτΕ 4391/2013, ΣτΕ 4392/2013, ΣτΕ 4395/2013).

3. Τέλος, κατά τα στοιχεία β' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Ν. 2863/2000, το Ε.Σ.Ρ ελέγχει την τήρηση των όρων που προβλέπονται στην εκάστοτε ισχύουσα ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία και επιβάλλει, σε περίπτωση παραβάσεων, τις από το άρθρο 4 του Ν. 2328/1995 προβλεπόμενες κυρώσεις.

II. Πραγματικό μέρος

Από τα έγγραφα του φακέλου, από την παρακολούθηση της επίμαχης ροής προγράμματος και από τους ισχυρισμούς της εγκαλουμένης εταιρείας (προβληθέντες προφορικά και εγγράφως), προέκυψαν τα εξής:

Στις 6.10.2019 και μεταξύ των ωρών 12:00-13:00, μεταδόθηκε από τον ραδιοφωνικό σταθμό της εγκαλουμένης εταιρείας η εκπομπή «ΕΠΙ ΠΑΝΤΟΣ ΕΠΙΣΤΗΤΟΥ». Ο παρουσιαστής της εκπομπής αναφέρθηκε στην πρόταση υποψηφίου Δημάρχου να μετονομαστεί η οδός Γλάδστωνος στην Αθήνα σε οδό Ζακ Κωστόπουλου και εξέφρασε την έντονη αντίθεση του αναφέροντας μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα:

Μπορείτε να μου πείτε τι έκανε ο Ζακ για την Ελλάδα, για την Αθήνα;... Θα τον χαρακτηρίσω όμως σαν ένα κοινό κλεφτρόνι και πρεζόνι. Σε τέτοιον χαρακτήρα θέλετε να δοθεί το όνομα του δρόμου και να αποκαθλωθεί ο Γλάδστων;... Όταν ένα παιδί ρωτήσει τον πατέρα του γιατί τον δρόμο αυτό τον λένε Ζακ τι θα πει ο πατέρας; Τιμήσανε ένα κλεφτρόνι; Ένα πρεζόνι;

...

Και με την ευκαιρία αυτή θίγουμε και τη Βασιλεία, θίγουμε και τον Ηλιόπουλο που θέλει να κάνει δρόμο την οδό Γλάδστωνος, να την μετονομάσει σε Ζακ κλεφτρονιού. Ξέρω 'γω;

III. Υπαγωγή

Η εγκαλουμένη προβάλλει τον ισχυρισμό ότι ο παρουσιαστής της επίμαχης εκπομπής απλώς εξέφρασε αιτιολογημένα τις αντιρρήσεις του για το θέμα της προταθείσης

μετονομασίας της οδού, στη βάση των πληροφοριών εκείνης της εποχής ότι ο νεκρός του οποίου το όνομα προτεινόταν να πάρει η οδός είχε χάσει τη ζωή του εισερχόμενος σε κατάσταση υπό την επήρεια ναρκωτικών με σκοπό την ληστεία. Κατά την εγκαλουμένη εταιρεία, η μόνη παράλειψη του παρουσιαστή της εκπομπής ήταν η μη αναφορά της εκδοχής ότι ο νεκρός μπορεί να είχε εισέλθει στο κατάστημα για να προφυλαχθεί και χωρίς να είναι υπό την επήρεια ναρκωτικών ουσιών. Δεν τίθεται επομένως κατά την εγκαλουμένη εταιρεία ζήτημα προσβολής της μνήμης νεκρού.

Από τα αναφερόμενα ωστόσο στο πραγματικό μέρος της παρούσης προκύπτει σαφώς ότι ο παρουσιαστής της εκπομπής αναφέρθηκε με απαξιωτικό και υποτιμητικό τρόπο στον νεκρό, χρησιμοποιώντας προσβλητικούς για τη μνήμη του χαρακτηρισμούς. Μπορούσε ασφαλώς ο παρουσιαστής της εκπομπής να εκφράσει ακόμα και με έντονο και καυστικό τρόπο την αντίθεση του στην πρόταση του υπέβαλε συγκεκριμένο πολιτικό πρόσωπο για τη μετονομασία της οδού, προβάλλοντας και αναλύοντας τις σχετικές του ενστάσεις. Άλλωστε, κατά πάγια νομολογία τα όρια της κριτικής είναι ευρύτερα για τα πολιτικά πρόσωπα σε σχέση με τους απλούς ιδιώτες (ΣτΕ 948/2023, ΣτΕ 334/2017, ΣτΕ 825/2017, ΣτΕ 1731/2017). Ωστόσο, ο παρουσιαστής προέβη κατά την ανάλυση του θέματος και σε προσβλητικούς χαρακτηρισμούς κατά του τεθνεώτος αναφέροντας τον ως «κοινό κλεφτρόνι» και «πρεζόνι» και προσθέτοντας ότι η οδός Γκλάδστωνος θα μετονομαστεί σε «οδό Ζακ Κλεφτρονιού». Υπερβαίνοντας επομένως καταφανώς τα όρια της αρχής της ελευθερίας της έκφρασης, προσέβαλε τη μνήμη του νεκρού.

Ενόψει των ανωτέρω, καθίσταται σαφές ότι η εγκαλουμένη εταιρεία παραβίασε τις περιγραφόμενες στο νομικό μέρος της παρούσας υποχρεώσεις της, κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στο σκεπτικό. Επομένως, πρέπει να της επιβληθεί διοικητική κύρωση και δη εκείνη του προστίμου.

Περαιτέρω, με βάση τη βαρύτητα της παραβάσεως της εγκαλουμένης εταιρείας και το γεγονός ότι έχει τιμωρηθεί επανειλημμένως κατά το παρελθόν για παραβάσεις της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας (ενδεικτικώς, ΕΣΡ 164/2024, ΕΣΡ 157/2020, ΕΣΡ 303/2015, ΕΣΡ 64/2014) κρίνεται ότι το επιβλητέο πρόστιμο είναι εκείνο των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ.

**ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ Η ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ**

Δέχεται, ομοφώνως, ότι η εγκαλουμένη εταιρεία με την επωνυμία «METROMEDIA ANΩNYMH ETAIPIA», ιδιοκτήτρια του ραδιοφωνικού σταθμού με τον διακριτικό τίτλο «METROPOLIS 95,5» Νομού Θεσσαλονίκης, παραβίασε την υποχρέωση σεβασμού της μνήμης νεκρού, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Επιβάλλει, ομοφώνως, στην εγκαλουμένη εταιρεία τη διοικητική κύρωση του προστίμου των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ.

Κατά το άρθρο 4 παρ. 3 του Ν. 2328/1995, όπως έχει μετά την δια του άρθρου 23 παρ. 5 εδ. β' του Ν. 3166/2003 αντικατάστασή του, η παρούσα απόφαση κατά την προαναφερόμενη κύρωση, είναι εκτελεστή κατά:

1. Της εταιρείας METROMEDIA ANΩNYMH ETAIPIA, που εδρεύει στο δήμο Πυλαίας νομού Θεσσαλονίκης, στην οδό Κωστή Παλαμά 6, Τ.Κ. 55534, με ΑΦΜ 998305295, ΦΑΕ Θεσσαλονίκης.
2. Της Καρατεπελή Κωνσταντίνας του, κατοίκου, με ΑΔΤ και ΑΦΜ, ως νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 26^η Μαΐου 2025 και δημοσιεύθηκε την 22^α Σεπτεμβρίου 2025.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΥΤΕΡΠΗ ΚΟΥΤΖΑΜΑΝΗ-ΔΡΙΛΙΑ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΑΡΑΖΙΔΟΥ